

samlinger i Rigsarkivet, er det særdeles nyttigt, at der nu foreligger en oversigt, som med systematisk emneopdeling registrerer hvert enkelt dokument. Desværre nedsættes brugbarheden af et par højst beklagelige mangler. For det første er indholdsangivelsen ofte for summarisk. Når man f.eks. under gruppen 13 B – »Forholdene i Norge« – finder nr. 33 angivet som »Nasjonal Samling«, siger det ikke meget om kildens art og indhold, og den, der vil bruge det i en bestemt sammenhæng, kan ikke se, om det drejer sig om en allerede kendt kilde, f.eks. et illegalt skrift. Den anden væsentlige mangel er nemlig, at der ikke blot savnes oplysninger om kildernes proveniens, men at det endog kun i enkelte tilfælde er oplyst, om det drejer sig om et originalt papir, en kopi eller måske et trykt eller duplikeret skrift. For en samling, der spænder fra originale beretninger til avisudklip, havde sådanne oplysninger kunnet spare interesserede forskere megen tid, og de kunne være angivet ved simple signaturer. Alligevel har registranten gjort Frihedsmuseets samlinger en hel del lettere tilgængelige for forskningen i besættelsesårene.

Henning Poulsen

Kjeld Feilberg: *De flygtede – til kamp. En beretning om 4. regiments overgang til Sverige den 9. april 1940.* Årsskrift for Frihedsmuseets Venner 1981. (Museet for Danmarks Frihedskamp, 1982). 57 s.

Forfatteren var officer i den lille styrke fra garnisonen i Roskilde, som chefen, oberst Helge Bennike, 9. april besluttede at føre over sundet, for at den kunne slutte sig til den svenske hær, som han antog var i krig med Tyskland. Skriftet beretter om overfarten, om inntæringen i Sverige og om, hvordan

man uofficielt blev et led i det svenske beredskab, men efter et par måneders forgæves forsøg på at nå til England vendte hjem og genindtrådte i den danske hær, som om intet var hændt.

Henning Poulsen

Jørgen H. Barfod: *Redning fra Ragnarok.* Frihedsmuseets Venners årskrift. (Frihedsmuseets Venners Forlag, 1983). 68 s.

Heftet giver en nøgtern og instruktiv oversigt over det hjælpearbejde for danske koncentrationslejr-fanger, der blev indledt i 1943 med afsendelse af levnedsmiddelpakker, og kulminerede i vinteren 1945 med Bernadotteaktionen, hvorved de fleste danske og norske koncentrationslejr-fanger slap velbeholdent ud af Tyskland før sammenbruddet. Betydningen heraf er sat i skarpt relief ved en afsluttende skildring af, hvordan ca. 7.000 KZ-fanger blev bragt ombord i skibe i Neustadtbugten og omkom efter et britisk fejl-bombardement.

Henning Poulsen

Leif Larsen: *Borgerlige Partisaner.* (Gyldendal, 1982). 218 s. ill.

I forlagsreklamen på bagsiden af bogen står der, at »Borgerlige Partisaner er bogen om en af Europas mest handlekraftige modstandsgrupper under 2. verdenskrig«. Det er den ikke. Men den er et nyttigt bidrag til den fremstilling af Europas og generelt af hele den københavnske sabotagevirksomheds historie, som vi stadig har til gode. Derudover er den en biografisk skitse af Eigel Larsen, der var leder af Bopa fra 1942, til han i februar 1944 blev afsat af Det kommunistiske Parti.

Det er sønnen Leif Larsen, der giver